

Tallinna Ringkonnakohus

Halduskohtu kolleegium

Pärnu mnt 7
15084 Tallinn

Meie: 27.02.2024 nr 12-2/23-0103/104-17

Haldusasja number: 3-24-146

Määruskaebus on edastatud digitaalselt aadressile: talrk.menetlus@kohus.ee**MÄÄRUSKAEBUS****Tallinna Halduskohtu 15.02.2024 kohtumäärusele haldusasjas number 3-24-146**

Tallinna Halduskohtu 15.02.2024.a. kohtumäärusega haldusasjas nr 3-24-146 tagastas halduskohus Konkurentsiameti kaebuse.

Kohtumääruse peale võib esitada määruskaebuse Tallinna Ringkonnakohtule 15 päeva jooksul määruse kättetoimetamisest arvates. Maksejõuetuse teenistus sai kohtumääruse kätte 16.02.2024.a. Seega käesolev Maksejõuetuse teenistuse määruskaebus on Tallinna Ringkonnakohtule esitatud tähtaegselt.

Käesolevaga palub Maksejõuetuse teenistus tühistada Tallinna Halduskohtu 15.02.2024.a kohtumääruse täies ulatuses ja teha haldusasjas nr 3-24-146 uus lahend, millega halduskohus võtab Maksejõuetuse teenistuse kaebuse menetlusse.

Määruskaebuse asjaolud, Maksejõuetuse teenistuse seisukoht ja põhjendused

Tallinna Halduskohus on käsitlenud Maksejõuetuse teenistuse 15.01.2024.a. esitatud kaebust Konkurentsiameti kaebusena ning leidnud, et antud vaidlus ei kuulu halduskohtu pädevusse, kaebajal puudub kaebeõigus ning halduskohus ei kontrolli Eesti Advokatuuri kui haldusjärelevalveorgani maksejõuetusvaldkonnas kehtivate järelevalvekordade (kehtestatud õigusakti) olemasolu ja vastavust seadustele.

Maksejõuetuse teenistuse hinnangul on Tallinna Halduskohtu 15.02.2024 kohtumäärus õigusvastane ja väär.

Maksejõuetuse teenistuse seisukoht ja põhjendused on alljärgnevad:

1. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023, 20. juunist 2019, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamise ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluse tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (*edaspidi: saneerimise ja*

maksejõuetuse direktiiv) preambuli punktide 87¹ ja 89² ning direktiivi artikli 27³ kohaselt on liikmesriikidel muuhulgas kohustus tagada, et maksejõuetusõiguse valdkonnas avalike ülesannete täitjate st Eesti mõistes pankrotihaldurite, saneerimisnõustajate ja usaldusisikute kui haldusorganite üle teostatakse järelevalvet, mis peab olema tõhus tagamaks maksejõuetusvaldkonnas avalike teenuste osutamise tulemuslikult ja pädevalt ning asjaomaste menetlusosaliste (*võlgnik, võlausaldajad, ühiskond laiemas plaanis*) suhtes erapooletult ja sõltumatult. Need järelevalvemehhanismid peavad hõlmama ka meetmeid, mida kohaldatakse avaliku ülesande täitja vastutuse suhtes juhul, kui avaliku ülesande täitja oma kohustusi rikub. Liikmesriigid peavad tagama, et teave maksejõuetusõiguse valdkonnas avalike ülesannete täitjate üle järelevalvet teostavate asutuste või organite kohta oleks üldsusele kättesaadav.

16. detsembril 2020. aastal vastu võetud ja 01. jaanuaril 2022. aastal jõustunud pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse tulemusena on Eestis maksejõuetusõiguse valdkonnas üheks haldusjärelevalveorganiks juhtumite korral, kus vandeadvokaadi eksami sooritanud inimene täidab pankrotihaldurina, saneerimisnõustajana ja/või usaldusisikuna avalikke ülesandeid, Eesti Advokatuur. Eeltoodust tulenevalt tuleb Eesti Advokatuuri järelevalveorgani rollis olles käsitleda haldusorganina. Haldusorgan HMS § 8 lg 1 tähenduses on seadusega, selle alusel antud määrusega või halduslepinguga avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud asutus, kogu või isik. Seega võib haldusorganiks olla nii riigiasutus, avalik-õiguslik juriidiline isik, kollegiaalorgan, üksik ametnik või avaliku halduse ülesannet iseseisvalt täitma volitatud eraõiguslik isik. Haldusorgani st Eesti Advokatuuri antud haldusaktid (HMS § 51) on haldusmenetluse seadusest tulenevalt vaidlustatavad vaidmenetluse ja/või halduskohtumenetluse kaudu. Seega oli ja on Maksejõuetuse teenistusel õigus esitada kaebus Eesti Advokatuuri 20.12.2023 otsuse peale.

Vastavalt HKMS § 4 lg 2 võib seadusega halduskohtu pädevusse anda muu ülesande. Seda toetab ka Riigikohtu halduskolleegiumi senine praktika. Antud juhul tuleneb halduskohtule

¹ (87) Member States should also ensure that practitioners in the field of restructuring, insolvency, and discharge of debt that are appointed by judicial or administrative authorities ('practitioners') are: suitably trained; appointed in a transparent manner with due regard to the need to ensure efficient procedures; **supervised when carrying out their tasks; and perform their tasks with integrity. Insolvency practitioners as defined in Regulation (EU) 2015/848 should be included in the scope of this Directive.**

² (89) **Practitioners should be subject to oversight and regulatory mechanisms which should include effective measures regarding the accountability of practitioners who have failed in their duties, such as: a reduction in a practitioner's fee; the exclusion from the list or pool of practitioners** who can be appointed in insolvency cases; and, where appropriate, disciplinary, administrative or criminal sanctions. Member States should not be required to set up specific authorities or bodies. **Member States should ensure that information about the authorities or bodies exercising oversight over practitioners is publicly available.** For instance, a mere reference to the judicial or administrative authority should be sufficient as information. It should be possible, in principle, to attain such standards without the need to create new professions or qualifications under national law. **Member States should be able to extend the provisions on the training and supervision of practitioners to other practitioners not covered by this Directive.**

³ Article 27 *Supervision and remuneration of practitioners*

1. Member States shall put in place appropriate **oversight and regulatory mechanisms to ensure that the work of practitioners is effectively supervised, with a view to ensuring that their services are provided in an effective and competent way, and, in relation to the parties involved, are provided impartially and independently.** Those mechanisms shall also include measures for the accountability of practitioners who have failed in their duties.

2. Member States shall ensure that information about the authorities or bodies exercising oversight over practitioners is publicly available.

3. Member States may encourage the development of and adherence to **codes of conduct** by practitioners.

4. Member States shall ensure that the remuneration of practitioners is governed by rules that are consistent with the objective of an efficient resolution of procedures.

Member States shall ensure that appropriate procedures are in place to resolve any disputes over remuneration.

pandud ülesanne eelkõige saneerimise ja maksejõuetuse direktiivist, kuna Eesti siseriiklik õigus ei ole üheselt ja selgelt lahendanud maksejõuetusõiguse valdkonnas avalike ülesannete täitjate järelevalve küsimust.

Tallinna Halduskohus on teinud vale järelduse leides, et tsiviilkohtus (maakohtu kohtunik) teeb ühte pankrotiasja lahendades PankrS § 84 alusel avalike ülesannete täitjate st näiteks vandeadvokaadi kvalifikatsiooniga pankrotihaldurite üle laiemat haldusjärelevalvet. Sellist pädevust tsiviilkohtul (maakohtunikul) ei ole (*vaata PankrS § 70 ja VVS § 75prim*). Maakohus ei saa väljuda konkreetse pankrotimenetluse, füüsilise isiku kohustustest vabastamise või saneerimismenetluse raamidest ning algatada keset menetlust haldusjärelevalvet näiteks pankrotihalduri, usaldusisiku ja/või saneerimisenõustajale kohalduva hea haldustava ja ametieetika küsimustes, aga haldusjärelevalve eeldab laia terviklikku käsitlust, sh avaliku ülesande täitja hea kõlbeliste isikuomaduste, haldustava ja ametieetikaga seonduvat. Maakohtunik tsiviilkohtus saab vabastada avaliku ülesande täitja konkreetsest üksikust menetlusest, aga ei saa võtta ära kõigis menetlustes ehk kõigis avalikes ülesannetes tegutsemise õigust maksejõuetusvaldkonnas, sest see on avalik-õigusliku sisuga haldustoiming (haldusakt). Tsiviilkohtul puudub sellekohane pädevus.

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lg 1 sätestatud järelevalve on ühe haldusorgani (näiteks Eesti Advokatuuri) kontroll teise haldusorgani (*antud vaidlusküsimuses pankrotiseaduse §-s 54 nimetatud avalike ülesannete täitjate*⁴ – *st pankrotihaldur, saneerimisenõustaja, likvideerija ülesannetes haldur, usaldusisik*) üle. Seejuures ei ole järelevalvatav haldusorgan järelevalve teostajaga alluvussuhtes (VVS § 75¹ lg 2). Haldusorgani järelevalve pädevus tuleneb tema tegevusvaldkonnast (*näiteks avaliku huvi ja võlausaldajate kaitse, pankrotimenetluste kulude otstarbekus, maksejõuetuse ühtse praktika kujundamine pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetluses*), sealhulgas peab järelevalvet teostav haldusorgan kontrollima, kas järelevalvatav haldusorgan (*ehk saneerimisenõustaja, pankrotihaldur, usaldusisik*) järgib selles valdkonnas kehtestatud nõudeid (*näiteks pankrotiseaduse § 59 lg 2 p 7, lg 3 ja lg 4 täitmist - andmed pankrotimenetluste kohta, milles vandeadvokaat on kinnitatud halduriks, info avalikustamine veebilehel ja andmete õigsus, erapooletuse ja sõltumatus printsiibi igakülgne järgimine kõigis menetlustes, kõrvaltoimingute piirangutest kinnipidamine, keelatud tehingud iseenda bürooga jne*). Haldusjärelevalve puhul ei määra alluvussuhe järelevalvepädevust. Järelevalvepädevus tuleneb konkreetse haldusorgani tegevusvaldkonnast tagada selles valdkonnas (näiteks maksejõuetusvaldkond) kehtivate normide järgimine ning kohustusest kontrollida sh teiste haldusorganite poolt seadusega või seaduse alusel kehtestatud nõuete järgimist. Järelevalve teostaja võib eriseadusest tuleneva volituse alusel kontrollida haldusorgani tegevust, mis haldusorganisatsiooniasub teises valitsemisalas, või ka haldusorganit, mis on tema kõrgemalasev organ. Haldusjärelevalve hõlmab eelkõige järelevalvatava tegevuse õiguspärasust. Kuna haldusjärelevalve hõlmab erinevaid valdkondi, võib teatud juhtudel olla vaja ette näha ka laiema haldusjärelevalve ulatus, kus haldusjärelevalve hõlmab ka tegevuse otstarbekust. Haldusjärelevalve hõlmab otstarbekust.

Eeltoodust lähtuvalt leiab Maksejõuetuse teenistus, et kuivõrd pankrotiseaduses (ja muudes maksejõuetusvaldkonna seadustes) puuduvad haldusjärelevalve ja avalike ülesannete täitjate

⁴ Vastavalt pankrotiseaduse § 54 on pankrotihalduri kutse(ameti)tegevuseks pankrotimenetluste läbiviimine, tegutsemine juriidilise isiku sundlõpetamise korral kohtu poolt määratud likvideerijana ja saneerimisenõustajana ning õigusaktidega pandud teiste ülesannete täitmine. Eestis ei tuntaks mõistet ja ülesande täitjat nimega „pankrotihaldur“, kui seadusandja poleks seda seadusega loonud avalike ülesannete täitjaks. Igaüks ei saa hakata või olla pankrotihaldur. Avalike ülesannete täitjaks saamisele on seadusega kehtestatud eeldused, kõrged kõlblusnõuded ja muud kriteeriumid (vt PankrS § 56 ja 57).

vastutusele võtmise reeglid, siis HKMS § 4 lg 2, saneerimise ja maksejõuetuse direktiivi ja PankrS § 70 lg 5 punkt 9 koosmõjus tuleb halduskohtul tühimik täita.

2. Tallinna Halduskohus on vääralt kohaldanud õigust, leides et mistahes avaldused/kaebused, mis Eesti Advokatuurile esitatakse, tuleb alati lahendada liikmete internse kontrollina advokaatide suhtes ehk eraõiguslikus suhtes õigusteenuse osutamise piirides ning nende avalduste/kaebuste ajendiks on kaebaja enda subjektiivsete õiguste rikkumine. Eesti õigust on seoses saneerimise ja maksejõuetuse direktiivi ülevõtmise ja Maksejõuetuse teenistuse loomisega oluliselt muudetud⁵. Eesti Advokatuur (eelkõige selle juhatus) peab valvama usaldusisikute, saneerimisnõustajate ja pankrotihaldurite üle (AdvS § 46 lg 1 ja 3) ning see valve ei ole samasugune järelevalve, kui aukohtu ehk liikmete endi poolt läbiviidav liikmete interne kontroll advokaadilt õigusteenust saanud klientide subjektiivsete õiguste tagamiseks ehk tuntud aukohtu menetlus. Maksejõuetuse valdkonnas avalike ülesannete täitjad st pankrotihaldurid, saneerimisnõustajad ja usaldusisikud on avalik-õigusliku iseloomuga suhetes menetlusosalistega, mitte eraõiguslikes suhetes.⁶ Maksejõuetuse valdkonnas avalike ülesannete täitjate üle järelevalve tegemisel on Eesti Advokatuur haldusorgan saneerimise ja maksejõuetuse direktiivi, pankrotiseaduse, advokatuuriseaduse ning haldusmenetluse seaduse mõistes. Maksejõuetuse teenistus pöördus 31. augustil 2023.a Eesti Advokatuuri poole, kellel puudus/puudub 15. jaanuaril 2024.a kohtule esitatud kaebusest nähtuvalt saneerimise ja maksejõuetuse direktiivist ja advokatuuriseaduse muudatustest tulenevalt vastuvõetud õigusakt ehk maksejõuetusvaldkonnas avalike ülesannete täitjate üle teostatava (haldus)järelevalve kord (protseduur). Sellest tulenevalt Eesti Advokatuur kui haldusorgan rikkus Maksejõuetuse teenistuse 31.08.2023.a. esitatud avalduse (kaebuse) läbivaatamisel kohaldatud materiaalõigus- ja menetlusõigusnorme. Seega ei saa Maksejõuetuse teenistuse hinnangul Eesti Advokatuuri (ja selle siseorganite) käesolevas vaidluses kasutatud menetlusliigi st aukohtu menetluse kaudu 20.12.2023.a. kehtestatud haldusakt olla õigusaktidega kooskõlas, õige, proportsionaalne ja kehtiv. Maksejõuetuse teenistuse arvates lahendas vaidlusalust küsimust Eesti Advokatuuris vale sisemine organ, sest aukohut järelevalveorganina õigusaktid ei sätesta. Muuhulgas ei kogunud Eesti Advokatuur Maksejõuetuse teenistuselt läbiviidud haldusmenetluse käigus mitte ühtegi tõendit ega kuulatud ära mitte ühtegi tunnistajat (*vaata Maksejõuetuse teenistuse kaebuse III osas toodud protseduurilisi etteheiteid; alates lk 10 kaebuses*).

3. Tallinna Halduskohus on eksinud kaebuse esitaja osas. Maksejõuetuse teenistus ei ole Konkurentsiamet ja Konkurentsiamet ei ole Maksejõuetuse teenistus.⁷ Maksejõuetuse teenistuse loomisel maksejõuetusõiguse reformi raames võeti eeskujuna maksejõuetusajade õiguskantsleri institutsioonist Soomes. Maksejõuetuse teenistuse ja selle juhataja näol on sisuliselt maksejõuetusvaldkonna ombudsmaniga Eestis. Maksejõuetuse teenistus on pankrotiseadusega⁸ (*vt PankrS peatükk 12' st § 192¹ ja järgnevad*) loodud eraldiseisev, oma tegevuses täiesti sõltumatu, eraldi autonoomse pädevuse ja eraldi eelarvega organ, mis on Konkurentsiameti kantselei teenindamisel. (PankrS § 192⁵). Konkurentsiameti peadirektor ei puutu Maksejõuetuse teenistusega kokku ega juhi Maksejõuetuse teenistust ning Maksejõuetuse teenistus ega selle juhataja ei allu Konkurentsiameti peadirektorile. Maksejõuetuse teenistus on sõltumatu (PankrS § 192¹ lg 4) ning Maksejõuetuse teenistuse

⁵ Pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus, vastu võetud 16.12.2020, jõustunud 01.01.2022.

⁶ Avalikud ülesanded, mida neil täita tuleb, on sätestatud direktiivis ja seadustes. Isik annab nõusoleku asuda täitma avalikke ülesandeid, mitte ei lepi kliendiga kokku kliendilepingus talle antud käsundit.

⁷ Analoogselt näiteks nagu Eesti Pank ei ole Finantsinspeksioon ja Finantsinspeksioon ei ole Eesti Pank, kuigi nad tegutsevad samal aadressil, praktiliselt samas hoones.

⁸ Pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus, vastu võetud 16.12.2020, jõustunud 01.01.2022.

juhataja on sõltumatu ja erapooletu. Valdkonna eest vastutaval ministril ei ole õigust sekkuda teenistuse juhataja otsuste tegemisse viisil, mis ohustaks teenistuse juhatajale seaduses sätestatud sõltumatuse nõudeid. (PankrS § 192³). Maksejõuetuse teenistusel ei ole kehtiva õiguse kohaselt distsiplinaar-, väär- ega süütegude menetlemise õigust. Maksejõuetuse teenistus ei saa maksejõuetusvaldkonnas avalikke ülesandeid täitvalt inimeselt ehk haldusorganilt ära võtta usaldusisikuna, saneerimisnõustajana või pankrotihaldurina tegutsemise õigust, kuigi Maksejõuetuse teenistus võib selle inimese ehk haldusorgani tegevuses (tegevusetuses) olla tuvastanud korduvaid õigusrikkumisi mitmetes käimasolevates ja/või lõppenud erinevates maksejõuetusmenetlustes. Eeltoodust tulenevalt on Maksejõuetuse teenistusel hetkel kehtivast õigusest tulenevalt antud vaidluse puhul üksnes õigus ja võimalus juhtida võimalikele õigusrikkumistele maksejõuetusvaldkonnas tähelepanu pöördudes selleks avalduse (taotluse/kaebusega) kas halduskohtu ja/või Eesti Advokatuuri kui järelevalveorgani poole.

4. Tallinna Halduskohus on väärtalt käsitlenud maksejõuetusõiguse valdkonnas avalike ülesannete täitjate tegutsemisõiguse peatamist ja äravõtmist. Võttes arvesse saneerimise ja maksejõuetuse direktiivi, pankrotiseadus ja teiste seaduste muutmise seadust ning Maksejõuetuse teenistuse loomist Eestisse, tuleb kohtutel alates 01.01.2022 eristada a) saneerimisnõustaja või pankrotihalduri või usaldusisiku kui avaliku ülesande täitja ülesannetest vabastamist poolleliolevast konkreetsest ühest üksikust menetlusest, mis on tsiviilkohtus maakohtuniku pädevuses (PankrS § 84 alusel) ning b) saneerimisnõustajana või pankrotihaldurina või usaldusisikuna maksejõuetusvaldkonnas tegutsemise õiguse peatamist teatud ajaks, avalike ülesannete täitjate trahvimist või avaliku ülesande täitjana tegutsemise õiguse äravõtmist võttes arvesse tuvastatud rikkumisi ühes või mitmes varem lõppenud või poolleliolevas menetluses, millised teemad on halduskohtu pädevuses, sest alates 2010. aastast maksejõuetusõiguses kehtiva ametiteooria⁹ ja EL Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2015/848, 20. maist 2015 maksejõuetusmenetluste kohta lisa B, PankrS § 54, PankrS § 70 ja kehtiva hea tava (eetikakoodeksi) kohaselt on kõik saneerimisnõustajana, pankrotihaldurina või usaldusisikuna tegutsevad inimesed käsitletavad haldusorganitena.

5. Tallinna Halduskohus ei ole Maksejõuetuse teenistuse kaebuse III osas toodud väiteid Eesti Advokatuuri poolt menetlusnormide rikkumise kohta 15.02.2024.a määruuses käsitlenud. Juhul, kui näiteks neli vandeadvokaati on kümnes saneerimis- ja pankrotimenetluses kahe aasta jooksul rikkunud avaliku ülesande täitjana (haldusorganina) erapooletuse ja sõltumatuse printsiipi (*esindades vahetult enne pankrotimenetlust võlgnikku ja andes talle nõu, kuidas varatu äriühing maha jätta ning olles ise pärast samas asjas pankrotihaldur vms*), omastanud võlgnike ja võlausaldajate vara jättes selle ka pärast menetluste lõppu enda (advokaadi)büroo kätte teadmata ajaks ja teadmata põhjusel (*pärast seda kui maakohus on ta sellest konkreetsest*

⁹ Ametiteooriast juhendumine kehtestati 01.01.2010.a jõustunud kohtutäituri seadusega. Kohtutäituri seaduse eelnõu seletuskiri (462 SE III). Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/1b0d01ec-f7b5-2581-75d9-dda4dd01275a/Kohtutäituri%20seadus>. Ametiteooria kasutuselevõtul oli Eestile eeskujuks Saksa õigus. Ametiteooria vaatleb pankrotihaldurit kui õiguse elluviimise (haldus)organit, kes esineb menetluses enda nimel, mõjutades pankrotivara ja võlgnikku. Selle seisukoha kohaselt on pankrotihalduril oma ametialase seisundi alusel võimalik oma nimel tegutseda pankrotivara kandjana võlgniku poolt ja vastu, niivõrd kui pankrotivara kui vastutuse objekt on määratud võlausaldajatele. Loe ka <https://www.just.ee/oigusloome-arendamine/maksejõuetusõiguse-revisjon-loppenud#Valminud%20materjalid>, maksejõuetusõiguse revisjoni töörühma liikme Kersti Kerstna-Vaksi analüüs-kontseptsiooni:

„Halduri nimetamine ja vabastamine, esitatavad nõuded, tegutsemise õigus, häälte määramine ja võlausaldajate ÜK otsused, kohtute efekt. tõstmine, halduri ja pankrotitoimkonna tasud, aruandlus, võlgniku teabe andme kohustus ja enese mittesüüstamine”

menetlusest ülesannete täitjana vabastanud), manipuleerinud võlausaldajatele väljamaksete tegemise summa ja tähtjaga, valetanud menetlusosalistele ja maakohule ning nüüdseks on selgunud, et Eesti Advokatuuril puudub maksejõuetusvaldkonnas avalike ülesannete täitmisel tuvastatud vandeadvokaatide rikkumiste menetlemiseks ja karistuste määramiseks eraldi (haldus)järelevalveprotseduur (kord) (vt Eesti Advokatuuri kodukorra § 48 lõige 3, mitte lõige 1), millele ka Maksejõuetuse teenistus oma kaebuses selgesõnaliselt viitas, siis ei saa Tallinna Halduskohus lugeda Eesti Advokatuuris toimunud liikme üle peetud aukohtu menetlust kehtivaks, õiguspäraseks ja piisavaks pelgalt liikmete üle teostatava internse kontrolli väidetava olemasoluga. Kõik maksejõuetusmenetlused on avaliku huviga menetlused nagu haldusmenetlused. Avalike ülesannete täitjate üle toimuvad kontrollimenetlused on haldusmenetlused. Maksejõuetuse teenistuse hinnangul ei ole Eesti Advokatuuri üldkogu (siseorgani) poolt kehtestatud aukohtu menetluskorra alusel menetletavad ja menetletud maksejõuetusvaldkonna järelevalveasjad, sh 31.08.2023.a esitatud Maksejõuetuse teenistuse kui järelevalveorgani avalduse (kaebuse) lahendamine Eesti Advokatuuris vastavalt direktiivile, advokatuuriseadusele, pankrotiseadusele ja haldusmenetluse seadusele läbi viidud. Hetkel Eesti Advokatuuri kodukorra alusel kehtestatud aukohtu menetlus ei ole õiguspärane järelevalvemenetluse liik, millest tuleb lähtuda avalike ülesannete täitjate suhtes maksejõuetusvaldkonnas.

6. Maksejõuetuse teenistusel on seadusest tulenevalt subjektiivne õigus, mida Maksejõuetuse teenistus peab kaitsma ning miks teenistus Eesti Advokatuuri ja Tallinna Halduskohtu poole pöördus. Vastavalt PankrS 192¹ (*Maksejõuetuse teenistuse pädevus*) lõikele 3 peab Maksejõuetuse teenistus kaasa aitama ühtse maksejõuetuse praktika kujundamisele pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetluses. Maksejõuetuse teenistuse ülesanne on ka kujundada ühtset praktikat haldusjärelevalves maksejõuetusvaldkonnas avalikke ülesandeid täitvate vandeadvokaadi kvalifikatsiooniga saneerimisnõustajate, pankrotihaldurite ja usaldusisikute üle. Eesti Advokatuur kui järelevalveorgan peab juhinduma oma tegevuses ja otsustes muuhulgas dokumendist PANKROTIHALDURITE JA SANEERIMISNÕUSTAJATE HEA KUTSETAVA (*Kehtestatud Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja1 erakorralise kutsekogu 30.06.2022 otsusega nr 2 „Pankrotihaldurite ja saneerimisnõustajate hea kutsetava kehtestamine“*). Haldusmenetluse seaduse § 11 kohaselt on Maksejõuetuse teenistus menetlusosaline antud vaidluses ning Maksejõuetuse teenistusel on subjektiivne õigus ja huvi, mis tuleneb pankrotiseadusega teenistusele pandud eesmärgist tagamaks Eestis ausat ettevõtluskeskkonda, milles esinevate probleemide lahendamiseks riigi ja kohtute poolt määratud avalike ülesannete täitjad (*vahet ei ole, kas nad on paralleelselt ka vandeadvokaadid, kohtutäiturid või audiitorid*) täidaksid seadusega neile pandud avalikke ülesandeid erapooletult, sõltumatult ja ausalt. Maksejõuetuse teenistusel puudub seadusest tulenevalt pädevus teha ettekirjutus Eesti Advokatuurile või muule avalik-õiguslikule juriidilisele isikule (teisele haldusorganile) maksejõuetusvaldkonna praktika ühtlustamiseks järelevalve küsimustes. Maksejõuetuse teenistust saab järelevalveküsimuste vaidluste korral aidata vaid halduskohus, kui pädev kohus.

7. Maksejõuetuse teenistusel on ilmselge halduskohtusse pöördumise õigus (kaebeõigus), eriti olukorras, kus Justiitsministeerium on Maksejõuetuse teenistuse loomisega alates 01.01.2022 oma pädevusest loobunud (vt pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse seletuskirja) ning Eesti Advokatuur on 2023.a. avalikult teatanud, et see avalik-õiguslikust juriidilisest isikust liikmete huvisid kaitsev kutseorganisatsioon maksejõuetusvaldkonnas avalikke ülesandeid täitvate vandeadvokaatide üle haldusjärelevalvet ei teosta, kuigi direktiiv ja seadus selle kohustuse talle paneb. Seda teemat on Maksejõuetuse teenistus käsitlenud enda esimese tegevusaasta st 2023. aasta tegevusaruandes ja lisas 3 - <https://maksejouetus.konkurentsiamet.ee/maksejouetuse-teenistus/tegevused-ja-tulemused> (vaata sealt lähemalt dokumente: MJT tegevusaruanne 05.01.2024 ja selle lisa 3 - HJV).

Kokkuvõttes ei nõustu Maksejõuetuse teenistus Tallinna Halduskohtu 15.02.2024.a kohtumäärusega ning palub Tallinna Ringkonnakohtul tühistada Tallinna Halduskohtu 15.02.2024.a kohtumääruse täies ulatuses ning teha haldusasjas nr 3-24-146 uus lahend, millega halduskohus võtab Maksejõuetuse teenistuse kaebuse menetlusse. (HKMS § 205)

Käesoleva määruskaebuse esitamine on riigilõivuvaba (HKMS § 104 lg 10).

Lugupidamisega

Signe Viimsalu

Maksejõuetuse teenistuse juhataja

Volitatud esindaja

(volikiri on esitatud koos algselt esitatud st 15.01.2024 kaebusega Tallinna Halduskohtule)